

90-річчя члена-кореспондента НАН України Б.П. МАЦЕЛЮХА

2 жовтня 2022 р. виповнюється 90 років відомому мікробіологу і генетику доктору біологічних наук, професору, члену-кореспонденту НАН України **Богдану Павловичу Мацелюху**.

Б.П. Мацелюх народився на Львівщині. У 1948 р. вступив до Львівського державного медичного інституту. У 1949 р. був заарештований КДБ і засуджений до 10 років ув'язнення в таборах суворого режиму. У 1954 р. його було звільнено і реабілітовано, і в 1959 р. Богдан Павлович отримав диплом Львівського медичного інституту й розпочав свій трудовий шлях. З 1960 по 1963 р. він навчався в аспірантурі Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного АН УРСР. З 1965 р. очолює відділ (з 2020 р. — лабораторію) генетики мікроорганізмів Інституту.

До сфери наукових інтересів Б.П. Мацелюха належать фундаментальні і прикладні проблеми генетики мікроорганізмів, зокрема ґрунтових стрептоміцетів: індукований мутагенез у динаміці реплікації ДНК стрептоміцетів, репарація пошкоджень ДНК, генетична рекомбінація при злитті протопластів та їх трансформація за допомогою ДНК, дослідження плазмід та конструювання на їх основі векторних молекул, побудова генетичних карт стрептоміцетів, визначення хімічної структури та молекулярного механізму дії протипухлинного антибіотика ландоміцину Е, а також повної послідовності кластера генів його біосинтезу, повне секвенування геномів стрептоміцетів, пошук і з'ясування хімічної структури нових транскрипційних регуляторів вторинного метаболізму, генетичний відбір і промислове впровадження бактерій, стрептоміцетів і грибів — високоактивних продуцентів поліміксину В, біовіту (біоміцину і вітаміну В12), олеандоміцину, канаміцину та бета-каротину.

Найбільш значними науковими досягненнями Б.П. Мацелюха є побудова кількох генетичних карт і підтвердження двонаправленої реплікації хромосоми стрептоміцетів, відкриття нового протипухлинного антибіотика ландоміцину Е та молекулярного механізму його дії, нового регулятора біосинтезу та морфогенезу антибіотиків з родини дикетопіперазинів, розроблення системи вектор—хазяїн і клонування ряду генів, селекція і впровадження в промисловість низки високоактивних штамів мікроорганізмів.